

Allah gökleri ve yeri neden altı günde yarattı?

Allah Teâlâ'nın gökleri ve yeri altı günde yarattığı, Kur'ân-ı Kerîm'de birçok yerde zikredilir.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

“Şüphesiz Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan Allah'tır...” A'râf Suresi

54

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

“Şüphesiz Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan Allah'tır...” Yûnus Suresi

3

Kur'ân'da Allah Teâlâ'nın gökleri ve yeri **altı günde** yarattığı bildirilir. Buradaki “gün” ifadesi, mutlaka bizim bildiğimiz yirmi dört saatlik gün demek değildir. Çünkü henüz dünya yaratılmadan, bugünkü manasıyla gün de yoktu. Bu sebeple müfessirler, buradaki günü **devir, vakit, safha veya ölçülü bir zaman** olarak açıklamışlardır.

Burada asıl soru şudur: **Allah her şeye kadir olduğuna göre, neden her şeyi bir anda yaratmadı?**

Elbette Allah dileyseydi her şeyi bir anda yaratırdı. O'nun kudreti sonsuzdur. Fakat bu dünya sadece kudretin değil, aynı zamanda **hikmetin** tecelli ettiği bir yerdir. Yani Allah, birçok şeyi bir anda yaratmaya kadir olduğu halde, hikmeti gereği onları **tertipler, merhale merhale, sebepler ve neticeler içinde** yaratmaktadır.

Çünkü bu âlemde yaratılışın aşamalı olmasıyla pek çok hikmet ortaya çıkar. Tohumun ağaca dönüşmesi, çocuğun büyümesi, baharın gelmesi, canlıların birbirinden doğması, sebep-sonuç düzeni, terbiye, gelişim ve olgunlaşma hep bu tedricî yaratılış sayesinde görünür hale gelir. Eğer her şey bir anda yaratılsaydı, bu hikmetli tertipler, bu ibretli safhalar ve bu büyük dersler görünmez olurdu.

1- Anelikte görünen rahmet, tedrici olmadan nasıl bilinecekti?

Eğer her şey bir anda yaratılsaydı, bu kâinatta ne tedric kalırdı, ne terbiye kalırdı, ne de hikmetin çoğu görünürdü. Mesela anne ile evlat arasındaki bağ nasıl ortaya çıkacaktı? Bir çocuk anne rahminde safha safha yaratılmayacak, doğmayacak, büyümeyecek, annesinin şefkatine muhtaç olmayacaksa; annelik denilen o derin rahmet tecellisi nerede görünecekti?

2- Çocukluk yoksa insan kendini nasıl tanıyacak?

Aynı şekilde insan bir anda yetmiş yaşında yaratılsaydı, bebeklik olmayacaktı, çocukluk olmayacaktı, gençlik olmayacaktı. İnsan ne aczini bilecekti, ne kuvvetten zayıflığa geçişi görecekti, ne de ömrün merhale merhale akışını yaşayacaktı. Böyle bir durumda hayat, ibretlerini büyük ölçüde kaybederdi. Çünkü insanın büyümesi sadece beden gelişmesi değildir; aynı zamanda ruhun, aklın, tecrübenin ve terbiyenin de yavaş yavaş inşasıdır.

3- Çekirdek yoksa hikmet nasıl okunacak?

Tohumun ağaca dönüşmesi de böyledir. Eğer ağaç bir anda, meyvesiyle beraber ortaya çıksaydı, o küçücük çekirdeğe koca bir ağacın programının nasıl yerleştirildiğini kim fark edecekti? Kışın kuru görünen bir dalın baharda dirilip çiçek açması, sonra meyve vermesi nasıl okunacaktı? O zaman ne sabır görünecekti, ne terbiye, ne inşa, ne inkişaf. Her şey bir anda olsaydı, kudret görünse bile hikmetin pek çok ince nakışı perdelenirdi.

4- Sebepler kalksa nizam nasıl görünecek?

Sebepler ile sonuç arasındaki bağlar da görünmez olurdu. Bulut yağmur taşımayacak, toprak bitkiyi çıkarmayacak, çekirdek ağaç olmayacak, anne çocuk doğurmayacaksa; o zaman bu âlemde kurulan o harika nizam nasıl okunacaktı? Elbette sebepler yaratıcı değildir; fakat onlar hikmet perdesidir. Eğer o perdeler de hiç olmasaydı, bu defa kâinat bir kitap gibi satır satır okunmak yerine, bir anda açılıp kapanan bir görüntüye dönerdi.

5- Başlangıç yoksa son nasıl anlaşılacak?

Hatta iş daha da garipleşirdi: Bir şey kemal halinde bir anda yaratılıyorsa, onun zevali nasıl olacaktı? Yeni doğmuşluk yoksa yaşlanma nasıl anlaşılacaktı? Başlangıç safhası yoksa sonuç safhası nasıl okunacaktı? Her şey başlangıçsız gibi kemal halinde gelseydi, zaman içindeki tertip ve akış bozulurdu. Bu da âlemi hikmetli bir terbiyegâh olmaktan çıkarıp, manaları eksilmiş, ibretleri budanmış, garip bir sahneye çevirirdi.

Demek ki her şeyin bir anda yaratılması, ilk bakışta kudrete daha uygun gibi görünse de, hakikatte bu âlemde tecelli eden hikmetlerin, terbiyenin, rahmetin, inkişafın ve ibretin çoğunu görünmez hale getirirdi. Kudret elbette bir anda yaratmaya yeter; fakat hikmet, birçok şeyi merhale merhale yaratmayı iktiza eder. Çünkü bu dünya sadece kudretin değil, aynı zamanda terbiyenin, imtihanın, inkişafın ve tecelli eden isimlerin meydanıdır.

Netice olarak şunu söyleyebiliriz: **Altı gün meselesi, yaratılışın ölçülü, hikmetli ve planlı olduğunu gösterir.** Allah bir anda yaratmaya elbette kadirdir; fakat bu dünyada çoğu şeyi aşama aşama yaratması, kudretsizlikten değil, hikmetten dolayıdır.